

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความรับผิดชอบทางอาญา : ศึกษากรณีการค้าอวัยวะมนุษย์ เปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ
ชื่อผู้เขียน	ว่าที่ร้อยตรีหญิง พรรณราย ธรรมวิทยาภูมิ
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการ ยุติธรรม)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ สุชาติ ไตรประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ อาจารย์ธาริต เพ็งดิษฐ์

บทคัดย่อ

เนื่องในปัจจุบันวิทยาการเทคโนโลยีทางการแพทย์ได้มีวิวัฒนาการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การปลูกถ่ายอวัยวะในมนุษย์ก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่แพทย์ต้องกระทำการผ่าตัดร่างกายแล้วนำเอาอวัยวะออกจากร่างกายบุคคลหนึ่ง ไปยังอีกบุคคลหนึ่งที่ป่วยและมีความต้องการที่จะรักษา จึงส่งผลให้ผู้ป่วยจำนวนมากมีความต้องการอวัยวะเพิ่มขึ้น ทำให้การค้าอวัยวะมนุษย์จึงเกิดขึ้นในสังคมอย่างกว้างขวางอันเป็นการขัดต่อศีลธรรม หรือจะหมิ่นเหม่ต่อการทำผิดจริยธรรมหรือกฎหมายได้ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความผิดอาญาที่เกิดจากการผ่าตัดโดยแพทย์แล้วนำอวัยวะออกจากร่างกายจากผู้บริจาคที่ยังมีชีวิต หรือผู้บริจาคที่เสียชีวิตแล้ว ซึ่งเป็นการสมควรจะได้รับการพิจารณาให้ความคุ้มครองในทางกฎหมายอาญา ในปัจจุบันความไม่ชัดเจนในการกำหนดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าอวัยวะมนุษย์ รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองชีวิตบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เข้าช่วยในการผ่าตัดนั้นยังไม่มี ความชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลต่อการวินิจฉัยความผิดของแพทย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางอาญา และอาจก่อให้เกิดความไม่แน่ใจในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการรักษาและการผ่าตัดในเรื่องดังกล่าวอันเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อวงการแพทย์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการค้าอวัยวะมนุษย์เพื่อการปลูกถ่ายในทางการแพทย์ รวมถึงผลกระทบในทางศีลธรรมและจริยธรรม โดยการเทียบเคียงปรับใช้ในความผิดทางอาญาระหว่างกฎหมายของไทยและต่างประเทศ ที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการของการค้าอวัยวะที่ใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในปัจจุบัน โดยศึกษาถึงแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับความผิดในการค้าอวัยวะมนุษย์ในมุมมองของกฎหมายอาญา การพิจารณาถึงสถานะของแพทย์ ผู้บริจาค และผู้รับบริจาค เพื่อความชัดเจนในการกำหนดบทลงโทษ ที่ต้องคำนึงถึงข้อพิจารณาทางจริยธรรมและศาสนา ข้อพิจารณาทางด้านการแพทย์เกี่ยวกับภาวะแกนสมองตาย ประกอบกับข้อพิจารณาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองชีวิตมนุษย์ เพื่อให้เกิดความถูกต้องในการวินิจฉัยและการกำหนดความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป การเทียบเคียงจึงสมควรที่จะต้องมีการศึกษาในรายละเอียดดังกล่าว

ในการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการค้าอวัยวะมนุษย์ตามกฎหมายของไทยในประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่นๆ ที่มีอยู่ได้ครอบคลุมการกระทำในทุกๆ ความผิด ในทุกๆ กรณีแล้วหรือไม่ จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยยังขาดสภาพบังคับทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลูกถ่ายอวัยวะโดยเฉพาะ ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่าควรมีการเสนอให้มีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการค้าอวัยวะมนุษย์ไว้ในกฎหมายอาญา หรือ บัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าอวัยวะมนุษย์เพื่อการปลูกถ่ายไว้โดยตรง เพื่อแก้ไขปัญหา จึงเห็นควรนำกฎหมายในต่างประเทศที่บังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสังคมและบังคับใช้ในประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ: การค้าอวัยวะมนุษย์ / กฎหมายของไทย / ต่างประเทศ / ภาวะแกนสมองตาย

Thesis Title Criminal Liability : Comparative Legal Study of Human Organ Trafficking

Author Acting Sub Lieutenant Phanarai Thammawittayapoom

Degree Master of Laws (Criminal Law and Justice Administration)

Supervisory Committee Prof. Suchart Triprasit
Assoc. Prof. Dr. Apirat Petchsiri
Tharit Phengdit

ABSTRACT

Human organ transplant, one of the techniques which doctors have to operate some Def. from one body and transplant it to the patients who need to be cure, is the result of the rapid development of Medical Technology. The rapid development of Medical Technology, is not only influenced the increasing of the needs of human organ transplants, but also the occurred the expanding of human organ trafficking, which contrary to morals and ethics precarious.

Moreover, the criminal case that the doctor operate the alive donor or the dead donor's organ, which should be trailed to defend under the criminal law. Nowadays, the unclear of the evaluation principle of human organ trafficking and human life protection of the used of medical technology operation which will influenced the doctors' culpability judgment or the accomplices on the criminal confession and may be obvious of the curing and operation development of the medical.

The purpose of this study is to investigate the criminal confession of human organ trafficking in the view of criminal law, the trail of doctor status, donor, and the receiver for the clearance of the legal punishment determination which religious and ethics should be analyzed. Also, the medical consideration of brain death together with human life protection for the accurate judgment and legal punishment of the accomplices.

The study pointed out that if the criminal confession of human organ trafficking under the Thai Criminal Code or other laws covered all doings or not. It reveals that Thailand is in accordance with deficient of human organ trafficking. For this reason, the government should stipulate the criminal confession of human organ trafficking in the Criminal Code or legislate the law for prevention and suppression of human organ trafficking for transplantation. The study is truly recommended to adapt the foreign laws which are successfully used to Thai law in order to reduce human organ trafficking in Thai society.

Keywords: Human organ trafficking / Thai law / Foreign law / Brain death